

Vječita dilema manjinskog obrazovanja: segregacija ili ne

 p-portal.net/vjecita-dilema-manjinskog-obrazovanja-segregacija-ili-ne/

Marija Mičić / P-portal.net

October 23, 2020

Okrećemo li se kao prava demokratska zemlja trendovima europskog društva u kojima je uloga škole sastavni entitet u formaciji aktivnih mladih pojedinaca, njihovog osobnog razvoja, anticipiranja različitosti, samostalnog promišljanja ili pak razlike poput etničke pripadnosti doživljavamo kao spoticaj zajednice, pitanje je koje se nerijetko ostavlja postrance. Institucija škole u suvremenoj bi perspektivi trebala predstavljati inicijalni mehanizam u stvaranju kompetencija naraštaja, bez obzira na etničku pripadnost, kao i razvoja društveno-gospodarske konstelacije. Osim toga, bilo kakav izraz diskriminacije ili getoizacije izrazito negativno utječe na djecu i mlade koji pripadaju određenoj skupini, a posebno manjinskoj nacionalnoj. U tom kontekstu, obrazovni sustav ima ključnu ulogu u izgradnji i očuvanju kolektivnih i individualnih identiteta i vrijednosti.

U Republici Hrvatskoj nacionalno se manjinsko obrazovanje pluralizira kroz modele A, B i C s tim da model A pruža mogućnost potpunog obrazovanja na materinskom jeziku i pismu određene nacionalne manjine. Prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja, u 2019/2020. školskoj godini nacionalne manjine u RH zastupljene su kroz tri češke, pet mađarskih, petnaest talijanskih te dvadeset i dvije srpske škole s pripadajućim područnim školama u kojima se nastava izvodi prema modelu A.

Pruža li učenicima ovaj model obrazovanja dvostruku kulturnu misao ili stvara stigmatizaciju

Upravo je to model koji bi trebao zajamčiti pravo na očuvanje nacionalnog identiteta, a nastavni predmeti poslužiti kao nositelji očuvanja nacionalnih obilježja poput materinskog jezika, kulturnog i književnog stvaralaštva te povijesnog i zemljopisnog sadržaja. Je li u praksi doista tako i koliko su učenici koji pohađaju takav model nastave zaista spremni za buduću ekonomsku perspektivu zemlje u kojoj žive te pruža li im takav model obrazovanja dvostruku kulturnu misao ili stvara stigmatizaciju, u razgovoru za P-portal pokušali smo saznati od ravnatelja, učitelja i stručnih suradnika talijanskih, čeških, mađarskih i srpskih manjinskih škola u Republici Hrvatskoj koje nastavu izvode prema modelu A.

Kod Talijana nema segregacije

Kada su u pitanju manjinske talijanske škole koje nastavu izvode prema modelu A, iz Vodnjana stižu dobre vijesti. Posebnih problema nema, jedino digitalizacija nastavnih sadržaja kasni pa su učitelji primorani snalaziti se pomoću različitih platformi. Udžbenike na nacionalnom jeziku i pismu manjinske talijanske škole koriste iz matične zemlje, a dio ih je uvršten u katalog odobrenih udžbenika Ministarstva znanosti i obrazovanja. Pritom, odedeni je dio u proceduri uvrštavanja u virtualni repozitorij kao sekundarni obrazovni materijal. Tehničke zapreke ponekad zadaju brige, ali najvažnije je što se ne osjeća društvena segregacije djece.

–Smatramo da ne postoji segregacija, štoviše, često se događa da djeca koja pohađaju nastavu na talijanskom jeziku i pismu upisuju fakultete u Italiji, čime im se osim obrazovanja otvaraju i druge perspektive. No, to ne znači da ona djeca koja nastavljaju obrazovanje u Republici Hrvatskoj ne ostvaraju zapažene rezultate, upravo suprotno, vrlo su uspješni. Također, imamo vrlo dobru suradnju s drugim školama bez obzira na model obrazovanja, govori za P-portal **Iva Bradaschia Kožul**, voditeljica odjela za Predškolsko, školsko i visokoškolsko obrazovanje pri Talijanskoj uniji.

Jednake, pa i bolje mogućnosti za mlade Čehe

U češkim osnovnim školama pokušali smo doznati koji su načini odgoja i obrazovanja kojima se može očuvati nacionalni identitet s istovremenim uvažavanjem kulturoloških i društveno političkih odrednica domicilne sredine te kakva je općenito međuškolska suradnja.

–Nemamo nikakve modele za izbjegavanje negativnih posljedica društvene segregacije, niti su oni bili potrebni u dosadašnjoj praksi. Sve aktivnosti organizirane za učenike koji pohađaju nastavu po modelu A dostupne su i ostalim učenicima, a isto tako i aktivnosti vezane za očuvanje nacionalnog identiteta. Također, pripadnici nacionalne manjine mogu sudjelovati u svim aktivnostima koje su organizirane za pripadnike domicilnog hrvatskog naroda ili za pripadnike drugih nacionalnih manjina. Ovakav pristup pokazao se pozitivnim i uveliko utječe na sprječavanje segregacije kod djece, pojasnio je **Jaromir Vrabec**, ravnatelj Češke osnovne škole Josipa Ružičke u Končanici i dodao da misli da bi trebalo intenzivirati suradnju s ostalim školama koje izvode nastavu prema modelu A.

–Nažalost, do sada nije organiziran niti jedan aktiv za ravnatelje tih škola, barem ja na njemu nisam bio i to smatram velikim nedostatkom. S takvim školama nemamo skoro nikakvu razmjenu informacija i primjera dobre prakse, zaključio je.

U kontekstu ekonomske valorizacije i daljnjem nastavku obrazovanja ravnateljica Češke osnovne škole Jana Amosa Komenskog, **Marija Valek** ističe da djeca u potpunosti imaju jednake mogućnosti, možda čak i bolje s obzirom na pripadnost nacionalnoj manjini.

–Smatram kako učenici koji su pripadnici nacionalne manjine svojim kvalitetnim radom i zalaganjem u zajednici sami sebi stvaraju mjesto u društvenom životu i sredini, dodaje.

U češkim osnovnim školama ide se u korak i s digitalizacijom nastavnih sadržaja, prezentacijama i materijalima koji učitelji pripremaju na materinskom jeziku. I roditelji i nastavnici vrlo se dobro snalaze u novim digitalnim medijima.

–Načelno funkcioniramo kao i sve škole u Hrvatskoj, razmjenjujemo iskustva i surađujemo. Naša škola dobro je opremljena svom digitalnom opremom prema zahtjevima kurikularne reforme, pojasnila je učiteljica **Ksenija Dell’Olio** iz Češke područne škole Ivanovo selo u Grubišnom polju.

Mađarska tradicija i kultura dostupni za sve

Nešto istočnije, u Osijeku, svim pripadnicima mađarske nacionalne manjine koji se žele obrazovati na mađarskom jeziku i pismu te njegovati mađarsku tradiciju i kulturu, uvijek su otvorena vrata Prosvjetnog kulturnog centra Mađara u Republici Hrvatskoj. Centar je s radom započeo još 1999. godine i smatra se jednom od najvažnijih ustanova Mađara u sklopu koje djeluju dječiji vrtić, osnovna škola te srednja škola s nekoliko programa.

–Projekti poput Erasmusa učenicima uvelike doprinose boljem razumijevanju kulturnih diverzija i stjecanja socijalnih kompetencija. Pridodaju li se tome i različite aktivnosti unutar školskog okruženja, moguće je uspostaviti vrlo tolerantnu i ugodnu sredinu. Za mađarsku nacionalnu manjinu značajan je povijesni događaj Mađarske revolucije 1848. godine koji simbolizira mađarsku borbu za samostalnost i neovisnu državu, a naša škola ga obilježava svake godine. Iako možda ima isključivo nacionalni prizvuk, svi učenici rado sudjeluju u obilježavanju što je još jedan pokazatelj međusobne prihvaćenosti, objasnila je za P-portal pedagoginja PKCM, **Ena Varga**.

Tako je, čini se, i u Zmajevcu, mjestu poznatom po tradicionalnim aktivnostima i vinskim cestama s gotovo jednakim brojem Hrvata i Mađara. U Osnovnoj školi Zmajevac priredbe i obilježavanja održavaju se zajedno, a učenici se međusobno druže i u slobodno vrijeme bez obzira idu li u hrvatski ili mađarski odjel. U suradnji sa školama mađarske nacionalne manjine njeguje se mađarska tradicija i kultura, a s projektima poput *Uzbrdo* i *Ljubav u pokretu* uspostavljaju se nova prijateljstva. Ono što bi mogao biti problem upravo je suprotno od segregacije učenika nacionalne manjine.

–Učenici koji se školuju na mađarskom jeziku i pismu često imaju priliku otputovati u Mađarsku i sudjelovati u nekim programima; ljetni kamp, izviđači, studijska putovanja, što učenici koji se školuju na hrvatskom jeziku, ne mogu. Zbog toga nisu uvijek sretni, ali pokušavamo ih obešteti na drugačiji način, navodi ravnateljica Osnovne škole Zmajevac, **Kinga Kolar**.

Razliku između PKMC i škola na mađarskom jeziku i pismu čine osnivači pa o tome ovise i financijska sredstva. Centar, naime, uživa i pažnju mađarske države, dok škole dobivaju sredstva iz godišnjeg proračuna. Unatoč tomu, Osnovna škola Zmajevac ima vrlo dobru suradnju s Osječko-baranjskom županijom, školske zgrade su u odličnom stanju, samo ponekad glavobolju zadaju oprema, nastavna sredstva i pomagala, ali taj se dio pokušava pokriti iz projekata.

Izlet učenika Osnovne škole Korog u Pećuh

Božićna priredba Osnovne škole Korog

U mađarskim se školama udžbenici na materinjem jeziku i pismu koriste iz matične zemlje, a uglavnom se odnose na udžbenike i radne bilježnice iz jezika i književnosti.

–S obzirom na to da su ti udžbenici jako zastarjeli, vrlo smo ponosni i sretni da smo uspjeli napisati novi Kurikulum za nastavni predmet Mađarski jezik za model A prema kojemu se trenutno uspješno provodi i pisanje i prevođenje novih udžbenika na mađarskom jeziku za sve predmete i za sve razrede osnovne škole, ističe ravnateljica Osnovne škole Korog **Dijana Palinkaš**.

Najbrojnija manjina s najviše problema

Razdoblje nakon Drugog svjetskog rata obilježeno je značajno manjim brojem Mađara i Talijana nego li je to bilo prije rata, što je zasigurno utjecalo i na manji broj pripadnika nacionalne manjine koji se obrazuju na materinskom jeziku i pismu. Unatoč tomu, danas se, kako navode ravnatelji i stručni suradnici, ne osjeća stigmatizacija niti bilo kakav oblik etničke diskriminacije.

Novije prijelazno razdoblje, nakon raspada Jugoslavije ipak je ostavilo određenog traga na segment društva koji čini srpska nacionalna zajednica, iako prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja čini najbrojniju zajednicu nacionalnih manjina. Nedobrovoljne migracije i generalno loše ozračje postratnog razdoblja prate svojevrsnu dualnu percepciju stoga iz nekih škola srpske nacionalne manjine i danas nisu voljni davati bilo kakve izjave.

Iako najbrojnija nacionalna manjina, iz nekih srpskih škola i danas nisu voljni davati bilo kakve izjave

S druge strane, u Vinkovcima integracija učenika manjinskog stanovništva u Osnovnoj školi Mirkovci vrlo je dobra i već dugi niz godina nema značajnijih problema u suradnji vršnjaka različite nacionalne pripadnosti.

–Sudjelovanje u zajedničkim aktivnostima, izvannastavne aktivnosti, projekti... imaju pozitivan učinak na poticanje tolerancije i partnerskih odnosa među učenicima i djelatnicima škole, ali i njegovanje kulture te narodnih i vjerskih običaja, kako većinskog, tako i manjinskog stanovništva. Iako se u školi trudimo poticati jednakost, smatramo to potrebnim isticati i na razini cijelog društva. Kada je riječ o radnoj perspektivi vjerojatno postoje primjeri koji idu u prilog tezi da pripadnici manjine nemaju jednake mogućnosti u ekonomsko-gospodarskim odnosima. Ipak, smatramo da se možebitne razlike ukidaju, a za to je potrebna dodatna aktivnost i većinskog, ali i manjinskog naroda, potvrdio je stručni suradnik, pedagog **Alen Turjak**.

U Negoslavcima, mjestu na manje od deset kilometara udaljenog od Vukovara, pitanja stigmatizacije i manjinske integracije opisao je ravnatelj osnovne škole Negoslavci, **Branislav Danilovac**.

Što kad roditelji ne pristaju

–Eventualni izrazi međunacionalne netrpeljivosti najčešće se pojavljuju kao izraz navijačkih strasti pojedinih grupa što je već opšte poznato unazad dvadesetak godina. Oni su uglavnom retki. U heterogenim sredinama dolazi do određenog stepena segregacije naročito u školama koje imaju i odeljenja s modelom A i odeljenja na hrvatskom jeziku. Učenici nastavu pohađaju u odvojenim smenama i nemaju mnogo zajedničkih aktivnosti. U nekim školama proslave Dana škole organizuju se za sve učenike, dakle učestvuju i učenici manjine, ali se u programu proslave ne može čuti ništa iz nastave na srpskom jeziku. Rađena su istraživanja i ankete među učenicima i roditeljima učenika te su dostupne prezentacije istih kod onih koji su ih provodili. Po mom skromnom mišljenju pitanja su bila loše odabrana, ciljano su imala nameru da se kod manjine izazove, ako ništa drugo, nego neugodnost. Bitno je tko i kako vrši analizu i prezentaciju anketa. Koja joj je svrha, šta se njome hoće postići. Takođe, ankete su bile obavezne za učenike manjine (pritisak o obaveznosti popunjavanja), ali ne i većine.

Što se tiče smjernica i prijedloga za poboljšanje obrazovanja prema programu modela A, Danilovac smatra da u obrazovanju rješenje mogu da budu mješovite smjene u kojima će nastavu podjednako pohađati učenici po modelu A i na hrvatskom jeziku, ali svako u svom odeljenju.

–Ovaj bi model doprineo međusobnom upoznavanju i druženju učenika i nastavnika. U nekim srednjim školama već pohađaju nastavu zajedničkih predmeta, primjerice kod strukovnih zanimanja jer je broj učenika mali pa se spajaju u grupe. Problem je u tome što je tada nastava na hrvatskom jeziku pa se gubi nastava po modelu A. Nužnost je organizovanje zajedničkih obrazovnih (integrisani dan, projekti), sportskih (takmičenja na nivou škole ili županijska s mešovitim ekipama) i kulturnih aktivnosti (Dan škole, Dani hleba, značajni datumi). Preduslov za ovakav način zajedničkog rada je suglasnost roditelja učenika jer se oni pitaju za obrazovanje svoje dece. Eventualno mogu nastati problemi ako se takva saglasnost ne dobije od roditelja učenika. Dakle, potrebna je volja i

želja za promenom svih učesnika procesa, od učenika, roditelja, nastavnika, uprave škole i lokalne zajednice da se učini nešto po ovom pitanju, a istovremeno sačuva nacionalni identitet i kulturne razlike manjine, zaključio je.

Osnovna škola Jagodnjak

Nadovezujući se na temu modela A i njegovog unaprijeđenja ravnateljica Osnovne škole Jagodnjak, **Antonia Mioč** ističe da samim time što pohađaju model A djeca imaju priliku obrazovati se na srpskom jeziku i ćirilicom pismu te na taj način očuvati svoj nacionalni identitet.

–Također, ovim modelom djeca uče sadržaje koji se tiču njihovog porijekla, povijesti i kulture. Sve ovo značajno doprinosi očuvanju identiteta i kulturoloških odrednica. Kako ne bi došlo do negativnih posljedica društvene segregacije, škola sve učenike uključuje u sva školska događanja i djeca u njima zajedno sudjeluju. Na taj način imaju priliku upoznavati jedni druge i surađivati u raznim aktivnostima. Uzimajući u obzir sve navedeno, vidi se da model A ne podrazumijeva segregaciju i treba raditi na podizanju svijesti o toj činjenici. Unaprijeđenje ovakvog tipa nastave može se postići kroz redovne edukacije učitelja i školovanje budućeg kadra te kroz podršku učenicima i njihovim roditeljima, osiguravanjem suvremenih nastavnih sredstava (češće prevođenje udžbenika), kroz podršku prilikom nastavka školovanja u matičnoj zemlji, češća studijska putovanja i povezanost s matičnom zemljom... Također, može se dodatno raditi na promociji manjinskog obrazovanja i jačanju senzibiliteta društva prema manjinskim zajednicama, zaključila je.

Prostor za generalnu ekspanziju izvođenja nastave prema modelu A ostaje uvijek otvoren i po pitanju etničkih diferencijacija, nastavnih materijala, ali i daljnje egzistencije. Na koji bi se još način moglo konstruktivno djelovati pojasnio je ravnatelj Osnovne škole Dalj, **Marko Stanić** koji u građanskom odgoju, kao međupredmetnoj temi, vidi niz mogućnosti poučavanja djece o različitostima i interkulturalnosti.

–Isto tako i učenička razmjena u okviru različitih programa i projekata osigurava prihvaćanje različitosti među djecom. Mišljenja sam kako i vjeroučitelji pravoslavnog i katoličkog vjeronauka imaju mogućnost razvijanja vlastitog identiteta djece, kao i prihvaćanja osobitosti drugih nacionalnosti. Digitalni sadržaji uglavnom su izrađeni na većinskom jeziku i evidentan je problem nedostatak sadržaja na manjinskom jeziku i pismu. Osim toga, još uvijek postoji niz problema i u temeljnim sadržajima, kao što su e-Matica i e-Dnevnik, tako da smo mi još uvijek u nekim slučajevima prinuđeni izdati učenicima svjedodžbu uz neke greške u prijevodu na manjinski jezik i pismo. Iako pravni okvir omogućava djeci koja pohađaju model A jednake mogućnosti u ekonomsko-gospodarskoj konstelaciji i daljnjem školovanju zemlje u kojoj žive, mišljenja sam kako u praksi nije uvijek tako. To se prije svega odnosi na manjak programa na jeziku i pismu nacionalne manjine u kojima bi učenici mogli nastaviti svoje obrazovanje. Ukoliko djeca odaberu model obrazovanja na manjinskom jeziku, imaju problem u svladavanju stručne terminologije na standardnom jeziku. I za kraj, istaknuo bih kako je nastava na jeziku i pismu nacionalnih manjina jedno značajno civilizacijsko dostignuće te kako bi ju svakako trebalo očuvati. O modelima obrazovanja potrebno je razgovarati i unapređivati ih. Po meni je trenutni model B najbolji jer istovremeno omogućava očuvanje nacionalnog identiteta i osigurava jednake mogućnosti djeci u nastavku obrazovanja te na tržištu rada, zaključio je.

Učenici Osnovne škole Jagodnjak

Učenici Osnovne škole Jagodnjak

Učenici Osnovne škole Dalj

I učenici Osnovne škole Bijelo Brdo, također obuhvaćeni kurikularnom reformom, zadužili su tablete kao i učenici koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, međutim digitalni nastavni sadržaji nisu prevedeni na srpski jezik čime se gubi kontinuitet predviđenog modela školovanja. Da je to nužan preduvjet koji se mora riješiti slaže se i ravnatelj **Dušan Rađenović**, no prilike za napredovanje učenika bez obzira na sve, kod modela A postoje.

–Smatram kako je odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku i pismu iznimno bitan u očuvanju nacionalnog identiteta i kulture te ima daleko veći značaj nego negativan utjecaj na segregaciju djece. Mišljenja sam kako naši učenici imaju jednake mogućnosti u školovanju i tržišnom pozicioniranju pa bih svakako istaknuo i uspjehe na školskim natjecanjima koje su ostvarili kasnije u srednjoj školi, ne isključujući i odlične rezultate iz hrvatskog jezika, obrazložio je Rađenović. Budući da je situacija s digitalnim nastavnim sadržajima nepovoljna i u Osnovnoj školi Stari Jankovci, u kojoj su učenici sedmog razreda također dobili tablete, profesorica srpskog jezika **Jelena Milošević** navodi da su, s obzirom na to da digitalnih sadržaja gotovo i nema za nastavu na srpskom, učitelji koristili sadržaje sa srpskih siteova kao što je super škola i sl. ili su ih sami izrađivali pomoću različitih digitalnih alata.

Slično je i u Osnovnoj školi Siniše Glavaševića. Digitalizacija nastavnih sadržaja na jeziku i pismu nacionalne manjine ide sporo u odnosu na brzinu kojom su se i učitelji i učenici morali prilagoditi na nastavu na daljinu i na nove oblike rada. To ne sprječava djelovanje škole na interkulturalnom povezivanju i proširivanju suradnje. Kako navodi ravnateljica **Slavica Mišić**, posljednjih godina su orijentirani na uključivanje škole u različite projekte kojima je cilj razvijanje tolerancije i njegovanje interkulturalnosti.

Učenici Osnovne škole Siniše Glavaševića

–Najvažniji proveden projekt je međunarodni Erasmus+ projekt GEAR kojemu je cilj bio suradnja škola u kojima se školuju učenici različitih nacionalnosti iz različitih zemalja. Razmjenjivala su se pozitivna iskustva i promicala tolerancija. Najvažnije i najaktivnije školske izvannastavne aktivnosti su Građanski odgoj te Kulturna i duhovna baština zavičaja koje okupljaju učenike oba modela školovanja na dobrovoljnoj osnovi. Učenici cijele škole najuspješniji su u sportskim aktivnostima školskog sportskog kluba, gdje se članovi školskih timova koji predstavljaju školu biraju prema svojim rezultatima, a ne prema modelu školovanja. Stoga nam timove čine učenici obaju modela školovanja.

Učenci Osnovne škole Siniše Glavaševića

Registracija srpskih škola i dalje problem

Srpskim manjinskim školama probleme ne zadaju samo prijevodi digitalnih nastavnih sadržaja. Saborska zastupnica **Dragana Jeckov** ukazala je u Saboru nedavno na problem registracije ovih škola. Usprkos činjenici da su ispunjeni svi zakonom predviđeni uvjeti u skladu sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i da su početkom 2015. godine općine Borovo, Negoslavci i Markušica zatražile prijenos osnivačkih prava, još uvijek nema odgovora iz Ministarstva vezano za zahtjev ovih jedinica lokalne samouprave. Proces prijenosa osnivačkih prava se odugovlači, a odgovornost se prebacuje između Vukovarsko-srijemske županije i Ministarstva, iako su druge nacionalne manjine ovaj problem odavno riješile, istakla je tada Jeckov.

Takav primjer je i Osnovna škola Trpinja koja ima nastavu samo na srpskom jeziku i već petnaest godina nema mogućnost registracije škole kao manjinske.

–Pored tog glavnog problema drugih nema, surađujemo sa svima, ravnopravno sudjelujemo u svim aktivnostima, opremljeni smo kao i ostali, naši učenici nemaju problema u daljnjem školovanju, niti ima negativnih reakcija na dvojezična svjedočanstva. Zapravo sve što muči redovne škole muči i nas, sve manji broj učenika i nedostatak kadra u nekim predmetima, istaknula je ravnateljica **Vesna Vujić**.

Budući da interkulturalnost u svojoj srži ne podrazumijeva samo prihvaćanje diferentnih nacionalnosti, već i prihvaćanje različite tradicije i artefakata unutar iste kulture u Pravoslavnoj općoj gimnaziji Katakuzini-Katarini Branković u Zagrebu njeguje se vrlo regionalno i nacionalno mješovita struktura učenika.

Srpska pravoslavna opšta gimnazija u Zagrebu, foto: Jovica Drobnjak

–Učenici dolaze iz različitih dijelova Hrvatske, na taj način posebno negujemo međusobne razlike. Osim toga, modelom A, koji ima jednak broj sati hrvatskog i srpskog jezika djeca zapravo oplemenjuju znanje i toleriraju različitost učeći istovremeno dva slična jezika. Pokazao je to uspjeh naših učenika na natjecanju iz hrvatskog jezika koji je potaknut i motivacijom nastavnika. Stoga se kao Škola nastojimo oplemeniti kolektivom i učenicima iz svih krajeva Hrvatske, jer veća kohezija i međusobna tolerancija, osim rješavanja eventualnih problema u obrazovnom procesu, podupire zainteresiranost i pozitivan stav prema učenju, zaključio je protojerej ravnatelj **Slobodan Lalić**.

U gotovo svim talijanskim, mađarskim i češkim školama koriste se udžbenici iz matične zemlje uz odobrenje Ministarstva znanosti i obrazovanja, dok u nekim osnovnim srpskim manjinskim školama i dalje ostaje prostora za kvalitativno poboljšanje u tome pogledu jer udžbenici još uvijek nisu u katalogu odobrenih udžbenika u Republici Hrvatskoj. Kao zajednička okosnica manjinskog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, generalno se ozračje i ne čini segregativnim, a kako navode ravnatelji i stručni suradnici manjinskih škola tendencije ka interkulturalnosti i povezivanju su, osim zadaće škola koje aktivno na tome ustraju, i imperativ društvenog okruženja.

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

Donirajte za stipendiranje učenika i studenata slabijeg imovinskog stanja!

DONIRAJ